УДК 351.83

І. В. Чеховська,
кандидат юридичних наук,
Науково-дослідний центр з проблем оподаткування Національного університету ДПС України

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СІМЕЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

У статті здійснено аналіз Концепції державної сімейної політики України. Зроблено висновок про хаотичність її основних положень, що викликане відсутністю чіткого логічного взаємозв'язку постановки проблем, способів їх вирішення. Доведено доцільність розробки Стратегії державної сімейної політики України.

The article analyzes the Concept of State Family Policy of Ukraine. The conclusion was made about the randomness of its main provisions caused by the lack of clear logical interconnections of problem statement and its solutions. The relevance of the State Strategy of Family Policy development in Ukraine was proved.

Ключові слова: *Концепція державної сімейної політики, концепція, стратегія, програма, сім'я, держава.*

Сім'я – одна із найбільших цінностей, створених людством за всю історію свого існування. Ні одна нація, ні одна культурна спільнота не обійшлася без сім'ї.

Не випадково А. Троффлер, досліджуючи історію людства, звернув увагу на трансформацію інституту сім'ї: „велика сім'я" аграрного періоду, „нуклеарна сім'я" промислової епохи, „різноманітна сім'я" інформаційної фази. Автор звертає увагу на те, що адаптуючись, сім'я змінює свою форму, функції, засоби комунікації, водночас сам інститут сім'ї існує незмінно [1, с. 32].

Сім'я є соціальним інститутом, але водночас їй властиві специфічні функції. З позицій державних інтересів, найбільш значущими функціями сім'ї є демографічна, життєохоронна, виховання і соціалізації дітей, а також відтворення трудових ресурсів.

З позицій інтересів сім'ї і сімейних цінностей, найбільш важливими причинами виникнення і збереження сім'ї є народження і виховання дітей, передача їм матеріальних і духовних цінностей. Сім'я також зацікавлена у збереженні і підтримці здоров'я власних членів, зростанні добробуту, підвищенні професійного і соціального статусу членів сім'ї.

Таким чином, інтереси сім'ї і держави здебільшого співпадають, це відображається у державній сімейній політиці. Держава зацікавлена в активно діючій сім'ї, яка здатна виробити та здійснювати власну життєву стратегію, забезпечувати не тільки виживання, а й розвиток.

© *Чеховська І. В., 2011*

Здійснені у 90-ті роки XX століття перетворення неоднозначно вплинули на життєдіяльність сім'ї. Доцільно зазначити, що у період здійснюваних у країні реформ права та інтереси сім'ї цілеспрямовано не враховувалися, не визначені й багаточисельні проблеми, що виникли у перехідний період. Трансформація українського суспільства призвела до кризи інституту сім'ї, а прийняті у цей період нормативно-правові акти відзначаються декларативністю своїх норм стосовно сім'ї [8, с. 229–237]. Сьогодні у науковому середовищі і суспільній практиці розробляються і реалізуються різноманітні, інколи протилежні підходи до розуміння проблем сім'ї і пропонуються відповідні концепції сімейної політики. Так, серед відомих російських учених-фамілістів потрібно відзначити роботи: А. І. Антонова, В. М. Медкова, А. І. Кузьміна, В. В. Єлізарова, В. А. Лукова, Н. М. Римашевську, В. А. Борісова, С. В. Дармодехіна, В. А. Сисенко, В. Н. Архангельського, А. Г. Волкова та інших; зарубіжних учених: Kamermana Sheila B., Kahna Alfred J., Esping-Andersena G., Colemana D.; вітчизняних дослідників: З. В. Ромовську, Ю. Г. Антипкіна, Л. С. Волинець, Л. М. Зілковську, Є. О. Харитонова, О. І. Харитонову, Я. І. Шевченко та інших.

Віддаючи належне проведеним згаданими вченими дослідженням, зауважимо, що українськими вченими не здійснювався детальний аналіз причин кризи інституту сім'ї; ефективності заходів, що здійснювалися державними органами в межах проведення державної сімейної політики України; ґрунтовний аналіз нормативно-правової бази державної сімейної політики України на відповідність її Конституції України та міжнародно-правовим актам. Не розроблено основні засади державної сімейної політики України. Зазначене дозволяє зробити висновок про те, що державна сімейна політика України перебуває на стадії формування і потребує ґрунтовних досліджень. А тому аналіз існуючих нормативно-правових актів, що регулюють взаємовідносини інституту сім'ї та держави, є актуальним і доцільним, оскільки дозволить виявити їх недоліки та розробити науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення державної сімейної політики України. Цю роботу необхідно розпочинати із аналізу діючої Концепції державної сімейної політики [2]. Але перед тим як перейти до аналізу основних положень Концепції доцільно, на нашу думку, визначитись із такими поняттями, як: „концепція", „стратегія", „програма". Розуміння сенсу і змісту цих понять дозволить уникнути помилок при розробці нормативно-правових актів.

Отже „концепція (від лат. conceptio – понимание, система) – определенный способ понимания, трактовки каких-либо явлений, основная точка зрения, руководящая идея для их осуществления; ведущий замысел, конструктивный принцип различных видов деятельности" [3]. Тобто концепція – це насамперед моральність і притаманний їй світогляд, з позицій якого відображається розуміння соціальної системи у цілому, з розуміння чого розробляється зміст життєвлаштування. Таких концепцій у Україні дві: Концепція національної безпеки України та біблійська. Ряд інших „концепцій" не розглядатимемо через їх вузькофахову спрямованість, сенсову і змістовну не відповідність наведеній вище дифініції (доречніше було б назвати згадані документи стратегіями або програмами).

Щодо стратегії, то вона розглядається як галузь військового мистецтва, охоплює питання теорії та практики підготовки країни і збройних сил до війни, її планування і введення, досліджує закономірності війни [4]. Військова стратегія визначається військовою доктриною держави. Тобто поняття „стратегія" обов'язково повинно бути визначено у аспекті „чого" або „яка" і визначатися „доктриною держави" або основною Концепцією (нагадаємо у нашому випадку їх дві). Отже, виходить, що стратегія повинна бути вписана в Концепцію. До речі, дифініція

„стратегія" своїм лат. корінням пов'язана із такою дифеніцією, як „страти" – ієрархічне впорядкування будь-чого. Таким чином, дифеніція „стратегія" займає „своє місце" у окремій визнаній стратифікації і одночасно сама є стратифікацією (ієрархічним впорядкуванням будь-чого). Тобто стратегія – це певна ієрархічно впорядкована програма приватного призначення. Отже, враховуючи зазначене, доцільно назвати Концепцію державної сімейної політики (далі – Концепцію) – Стратегією державної сімейної політики України (далі – Стратегія).

Назва „Програма державної сімейної політики України" у цьому аспекті не доцільна, оскільки дифеніція „програма" однозначно не вказує на ієрархічну впорядкованість її самої – як щодо ієрархії мети, так і щодо ієрархії засобів досягнення цієї мети і послідовності дій у взаємоузгодженні ієрархій засобів і мети, а також дій управлінців згідно з прямим і зворотним зв'язкам від них до об'єкта управління і навпаки. До того ж „програма" не містить „творчості учасників процесу", без чого не існує і управління (а тим більше самоуправління), а є тільки „виконання вказівок" програми. Програма (від грецьк. – programma – объявление, распоряжение): „1) содержание и план деятельности работ; 2) изложение основных положений и целей деятельности политических партий, организаций, отдельного деятеля; 3) краткое изложение содержания учебного предмета; 4) перечень номеров, исполнителей, действующих лиц театральных, концертных и других представлений" [5].

Зауважимо, що у досліджуваній Концепції відсутній понятійний і термінологічний апарат. Так, не визначеними законодавцем у цьому документі залишилися такі поняття, як : „сім'я" та „державна сімейна політика". Доцільно зазначити, що з понятійного і термінологічного апарату розпочинається процес управління. Отже, необхідно визначити, що ми розуміємо під „сім'ю". Так, Великий енциклопедичний словник визначає сім'ю, як „основанная на браке или кровном родстве малая группа, члены которой связаны общностью быта, взаимной помощью, моральной и правовой ответственностью" [6]. Сімейний кодекс України вважає, що сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки [7].

Щодо наступного поняття – „державна сімейна політика", то зазначимо, що воно більш грунтовно досліджено нами раніше [8], натомість звернемо увагу на необхідність переосмислення традиційних підходів у соціальній практиці в галузі державної сімейної політики, розробки її нової ідеології і системи діяльності, комплексу заходів, що забезпечуватимуть належний рівень відповідальності держави та її інститутів за сім'ю, її повноцінний соціальний статус у суспільстві, цілеспрямоване врахування її інтересів, необхідний соціальний контроль за змінами в життєдіяльності сім'ї. Тобто йдеться про спеціальну сімейну політику, специфіка якої не дозволяє ототожнювати її з іншими видами соціальної політики держави. Державна сімейна політика повинна бути пов'язана зі зміцненням інституту сім'ї, захищати його інтереси і права в процесі розвитку. Це дозволить виявляти і вирішувати специфічні проблеми сім'ї. Тому ототожнення соціальної, демографічної та інших політик із сімейною, на нашу думку, є неправомірним. Оскільки може призвести до фактичного заперечення останньої.

Отже, державна сімейна політика визначається нами як самостійний напрям соціальної політики, система комплексної діяльності держави, спрямована на соціальний інститут сім'ї з метою збереження, укріплення і розвитку, захисту інституційних прав та інтересів, активізації суб'єктної ролі, забезпечення суверенітету та добробуту сім'ї на підставі правового регулювання її відносин з державою.

Таке розуміння державної сімейної політики виводить сім'ю і державу на якісно новий рівень відносин і відрізняється від традиційних підходів рядом нових методологічних засад [8, с. 232].

Враховуючи зазначене вище, визначимо необхідні для формування державної сімейної політики принципові положення:

1. Держава повинна визначити соціальні права сім'ї і необхідність їх законодавчо закріпити. У Конституцію України необхідно внести положення про визнання за сім'єю статусу одного з головних суспільних цінностей. У цивільне законодавство – включити комплекс правових норм, що регулюють економічні відносини між сім'єю і державою, ці важливі соціальні інститути повинні виступати їх повноправними суб'єктами.

2. Держава повинна гарантувати макроекономічні та соціальні стандарти, необхідні для самостійного функціонування сімей у суспільстві; здійснювати цілеспрямований облік і сприяти реалізації інституційних прав і інтересів сімей у процесі їх життєдіяльності; створювати умови для забезпечення незалежності сімей і розвитку їх функцій, як агента соціальних відносин.

3. Держава повинна будувати рівноправні взаємовідносини із сім'єю, забезпечувати збалансованість прав і відповідальності державних інститутів і сім'ї, створювати необхідні умови для активізації потенціалу сім'ї, потрібного для її самозабезпечення.

4. Державна сімейна політика повинна формуватися як один із самостійних напрямів загальнодержавної соціальної політики, а інститут сім'ї включається в систему державної діяльності як цілісний об'єкт [9, с. 125].

Державна сімейна політика повинна формуватися в широкому контексті здійснюваних перетворень, визначати стратегію і тактику діяльності держави по стабілізації і зміцненню соціального інституту сім'ї, шляхи його позитивного розвитку, поетапне створення умов для його нормального функціонування у суспільстві. При цьому державна сімейна політика повинна сприяти вирішенню інституційних проблем сім'ї, що матиме особливе значення в умовах кризового, нестабільного суспільства. Систему державної сімейної політики необхідно сформувати на державному, регіональному та місцевих рівнях. Це потребує комплексної розробки її правового, програмного, науково-інформаційного, організаційно-управлінського, кадрового і ресурсного забезпечення. На підставі зазначено і потрібно формувати стратегію і тактику державної сімейної політики України.

Аналіз змістовної частини Концепції дозволяє зробити висновок про хаотичність загального уявлення її розробників про сутність таких явищ, як сім'я, держава, концепція. Щодо останньої, то потрібно відзначити, що Концепція – це не констатація пропозицій і проблем, а цілеспрямована функція управління, яка містить необхідну методологію (у нашому випадку вона відсутня). Необхідно також було визначити стан об'єкта управління (сім'я в Україні), зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на об'єкт управління, чітко визначити, як (у якому напрямі і з якою метою) пропонується впливати як на об'єкт управління, так і на виявлені фактори (зовнішні та внутрішні), що здійснюють реальний вплив на об'єкт управління; далі доцільно було б виписати Стратегію (яка повинна відповідати на запитання, як конкретно досягнути визначеної мети. Враховуючи, що Стратегія – це приватна цільова функція управління, на кожному етапі проведення її у життя повинна бути передбачена система контролю якості управління за певними, розробленими у Стратегії критеріями. При формуванні Стратегії повинні постійно тестуватися параметри оптимальності цільової функції,

а об'єктивність Стратегії повинна бути перевірена на „передбачуваність наміченого результату" у визначені строки (з урахуванням допустимої помилки), що на стадії формування Стратегії виходить за рамки звичайних „схоластичних" цифрових експертиз. Необхідно також передбачити зміни процесів в об'єктивній реальності за умови впливу на них факторів, визначених у Стратегії. У цьому відображається формальна об'єктивність самої Стратегії (на стадії написання і затвердження), після чого залишається лише перевірити на практиці цю об'єктивність, враховуючи якість управління по прямих і зворотних зв'язках і кадрову політику.

Щодо інших положень Концепції, то, доцільно зазначити, що немає чіткого розуміння у законодавця взаємозв'язку сім'ї та держави, типології сім'ї. Так, у досліджуваному нормативно-правовому акті відсутній аналіз сучасного стану сім'ї в суспільстві, змін що відбуваються із інститутом сім'ї та державою. Не визначено причини появи та щорічне збільшення відсотку „неблагополучних сімей", не наведені критерії їх визначення. Незрозумілим є і те, як за допомогою державного управління спрямувати суспільство до створення „благополучних сімей". До речі, не зрозуміло з основних положень Концепції і те, що законодавець розуміє під „благополучними сім'ями" і які критерії їх визначення. Не дослідженим, а отже, і не проаналізованим залишився і історичний досвід реалізації основних заходів, що проводились у межах здійснення сімейної політики в України на різних історичних етапах.

Досить абстрактними виглядають основні напрями Концепції, представлені у розділі першому і третьому, вони породжують ряд питань і потребують уточнення. Так, „всебічна соціально-економічна підтримка молодих сімей – потребує конкретизації і уточнення (які конкретно заходи пропонується проводити, яким сім'ям пропонується надати підтримку, за якими критеріями буде здійснено відбір таких сімей тощо). Крім того, перед тим як визначатися із обсягом фінансування, потрібно визначити, на що саме виділяти кошти і запропонувати дієвий механізм зворотного зв'язку за принципом: „на що виділили – на що витратили?". А з Концепції не зрозуміло, на що давати. Отже, цілком логічним є питання про доцільність фінансування таких „заходів", особливо в умовах дефіциту бюджету та нестабільності економіки країни.

Враховуючи наведене вважаємо, що потрібно розробити ефективну Стратегію державної сімейної політики України, оскільки існуюча Концепція (швидше калейдоскопічний набір проблем, суб'єктивно відображених питань і фактів, не впорядкований для реального і ефективного управління). Стратегія – це насамперед засіб управління, який повинен відповідати на запитання: „як", „коли", „з якою метою" і „з якою якістю" досягнути наміченого результату. До речі, „результату" не видно у згаданій Концепції. Можливості повинні співвідноситися із метою на першому етапі визначення Стратегії. Усі інші етапи Стратегії – тимчасовий план досягнення мети з урахуванням можливостей.

Переходячи до аналізу основних положень четвертого розділу, зазначимо, що механізм не визначає зміст управління, це засіб технічного супроводження „концептуальних" напрацювань і в цьому аспекті воно взагалі і в цілому однаково для різних „Концепцій". Механізм не визначає кінцевий результат управління, якщо до нього не додати мету, засоби і можливості. Не врахування згаданого вище призвело до „не втілення" основних положень розділу „Механізм реалізації основних положень Концепції" у практику. Так, не зрозумілою є постановка завдань: щодо розробки Концепції безпечного материнства та відповідального батьківства (чи потрібна взагалі?); зміцнення структури центральних і місцевих органів виконавчої влади, які займаються

проблемами сім'ї (натомість маємо відсутність міністерства або відомства, відповідального за проведення державної сімейної політики України); здійснення моніторингу становища сімей і розробки періодичної національної доповіді про становище сім'ї в Україні для інформування органів державної влади, органів місцевого самоврядування і населення про проблеми сім'ї (не виконується); забезпечення розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень у сфері сім'ї…, передбачити координацію і фінансування наукових досліджень (кошти у Дербюджеті на фінансування протягом 2007–2010 рр. не передбачено) тощо.

Отже, є всі підстави стверджувати, що „Механізм реалізації основних положень Концепції" не знайшов свого реального втілення у практику і залишився декларативним побажанням законодавця.

Необхідно звернути увагу також і на відсутність у досліджуваній Концепції безпосередніх виконавців, а отже не визначено і їх компетенцію. До речі, розробникам Стратегії необхідно звернути увагу не на „межі компетенції" органів, що відповідатимуть за реалізацію Стратегії, а на „особливу компетенцію відповідно до нової стратегії". Ці заходи і засоби для їх реалізації повинні бути враховані у самій Стратегії як система підготовки та перепідготовки кадрів, насамперед відповідно до нових морально-етичних можливостей управління.

Не виписаний у Концепції і механізм її фінансування. Звертаємо увагу на те, що у Стратегії необхідно передбачити цільове фінансування соціально-сімейних заходів і вказати не тільки джерела фінансування, а й виписати весь механізм однозначного отримання очікуваних результатів. Важливо не тільки фінансувати, а й відслідковувати результати управління через фінанси.

Суттєвим недоліком законодавця є відсутність у Концепції духовних і морально-етичних орієнтирів розвитку сім'ї і держави, на які потрібно звернути увагу при підготовці Стратегії. Доцільно враховувати вплив ЗМІ, шкільного та позашкільного виховання, зокрема введення спецкурсів у шкільні програми (можна використати минулий позитивний досвід: „Етика сімейного життя", „Духовні скарби України", за згодою батьків „Основи православ'я" (або ж урахувати регіональну релігійну специфіку), розробити критерії „сімейних цінностей", „здорового способу життя" тощо.

Моніторинг (контроль) реалізації державної сімейної політики також не був використаний у досліджуваному документі. До речі, розробникам Стратегії необхідно звернути увагу і на розробку критеріїв, за якими буде здійснюватися моніторинг.

Проведене дослідження дозволяє зробити наступні висновки:

1. Діюча Концепція державної сімейної політики становить собою калейдоскопічний набір проблем суб'єктивно відображених питань і фактів, не впорядкований для реального і ефективного управління.

2. Потребують доопрацювання принципи державної сімейної політики України, вони повинні базуватися на нових теоретико-методологічних засадах.

3. Потребують доопрацювання мета та пріоритетні напрями державної сімейної політики України.

4. У Концепції відсутня методологічна частина, не визначені основні терміни та базові поняття, не виписаний механізм фінансування, не розроблені морально-етичні критерії та моніторингу.

5. Не здійснено аналіз можливостей реалізації Концепції.

6. Не досліджені повною мірою внутрішні та зовнішні фактори, які негативно впливають на взаємовідносини інституту сім'ї та держави.

7. Не визначені суб'єкти управління, не встановлені „межі" їх компетенції.

8. Потребує доопрацювання „Механізм реалізації основних положень Концепції".

Враховуючи зазначене, пропонуємо існуючу Концепцію державної сімейної політики України [2] визнати неефективною. Необхідно, на нашу думку, розробити Стратегію державної сімейної політики України, враховуючи недоліки, що були виявлені при здійсненні аналізу основних положень досліджуваної Концепції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Власюк И. В. К вопросу о социально-педагогическом проектировании региональной семейной политки / И. В. Власюк // Вестник Оренбургского государственного университета. – 2006. – № 5. – С.32–37.

2. Концепція державної сімейної політики // Законодавство України про сім'ю. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – С. 143–150.

3. Большая советская энциклопедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www. vedu.ru./BigEncDic/29939 – Заголовок з екрану.

4. Большая советская энциклопедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www. vedu.ru./BigEncDic/60186 – Заголовок з екрану.

5. Большая советская энциклопедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www. vedu.ru./BigEncDic/deault.asp/50592 – Заголовок з екрану.

6. Большая советская энциклопедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www. vedu.ru./BigEncDic/deault.asp/56575 – Заголовок з екрану.

7. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www. http:// zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2947-14 – Заголовок з екрану.

8. Чеховська І. В. Теоретико-методологічні аспекти дослідження проблем сучасної сімейної політики України / І. В. Чеховська // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2010. – № 1(48). – 2010. – С. 229–237 с.

9. Пьянов А. И. К вопросу о содержании предметной области государственной семейной политики / А. И. Пьянов // Вестник Ставропольского государственного университета. – 2008. – № 58. – С.121–127.

10. Конституція України. – К., 1996. – С.15–16.

11. Програма „Українська родина". Нормативно-правове забезпечення діяльності центрів ССМ. – К., 2003. – Т.1. – С.114–120.

12. Авер'янов В. Державне управління у змісті предмета адміністративного права / В. Авер'янов // Вісник академії правових наук України. – 2004. – № 2 (37). – С. 139–149.

Подано до редакції 5 грудня 2010 р.

Державна податкова адміністрація України

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)

№ 1(52) 2011

НАУКОВИЙ ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (ЕКОНОМІКА, ПРАВО)
№ 1(52) 2011

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор — **Мельник П.В.**, доктор економічних наук, професор

Заступник головного редактора — **Тарангул Л.Л.**, доктор економічних наук, професор

Заступник головного редактора — **Цимбал П.В.**, доктор юридичних наук, професор

Відповідальний секретар — **Василькова Т.В.**, кандидат економічних наук, доцент

Андрущенко В.Л., доктор економічних наук, професор
Бахін В.П., доктор юридичних наук, професор
Білоус В.Т., доктор юридичних наук, професор
Варналій З.С., доктор економічних наук, професор
Воронова Л.К., доктор юридичних наук, професор
Галянтич М.К., доктор юридичних наук, доцент
Гончаренко В.В., доктор економічних наук, професор
Горленко І.О., доктор географічних наук, професор
Дедекаєв В.А., доктор економічних наук, професор
Долгий О.А., доктор наук з державного управління, професор
Костіна Н.І., доктор економічних наук, професор
Лисенко В.В., доктор юридичних наук, професор
Нечай А.А., доктор юридичних наук
Ніколаєв В.П., доктор економічних наук, професор
Онишко С.В., доктор економічних наук, професор
Попович В.М., доктор юридичних наук, професор
Ріппа С.П., доктор економічних наук, професор
Тимченко Л.Д., доктор юридичних наук, професор
Чугаєв А.О., доктор економічних наук, професор
Шишка Р.Б., доктор юридичних наук, професор

Рекомендовано до друку Вченою радою Національного університету ДПС України, протокол № 7 від 25 лютого 2011 року.

Фахове видання економічного та юридичного спрямування (постанова президії ВАКу України від 10 лютого 2010 р. № 1-05/1)

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.
Рукописи рецензуються редакційною колегією.
Зміни тексту та скорочення, що впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією за погодженням авторів.
При передруку матеріалів посилання на "Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)" обов'язкове.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 13430-2314 ПР від 10.12.2007 р.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ ТА ВИДАВЦЯ: вул. Карла Маркса, 31, м. Ірпінь, Київська обл., Україна, 08201.
Тел. (04497) 60-9-94,
e-mail: visnik@asta.edu.ua. Веб-сайт: www.asta.edu.ua.

© Національний університет державної податкової служби України, 2011

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ
ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (ЕКОНОМІКА, ПРАВО)**

Засновник та видавець			
Національний університет державної податкової служби України	Щоквартальний науковий журнал	Заснований у травні 1997 р.	№ 1 (52) 2011

УДК 33/34 + 657

ЗМІСТ

Економіка

Белінська Я.В. Інструменти активізації кредитування підприємництва в умовах економічної депресії 4

Вожжов А.П., Черемісінова Д.В. Передумови і перспективи „наздоганяючого" розвитку України....14

Рубан Н.І., Лісовий А.В. Реформування адміністративно-територіального устрою України....21

Головня О.М. Теоретико-методологічні засади визначення соціальної напруженості регіонів України....28

Прокопенко В.Ю. Ринок нерухомості: вихідні поняття та категорії....36

Франчук В.І. Діагностика загроз економічній безпеці акціонерного товариства....46

Коваль В.В. Проблеми оцінки міжнародної конкурентоспроможності банків....52

Михальська В.В. Якісна освіта для бізнесу як запорука сталого розвитку економіки України....57

Рудой В.М. Удосконалення діяльності з управління активами інституційних інвесторів....64

Царенко М.О. Регіональна інвестиційна програма як форма державного управління інвестиційною діяльністю у регіоні....73

Сафонов Ю.М. Принципи державної інноваційної політики України....81

Фінанси, грошовий обіг і кредит

Костіна Н.І., Сучок С.В. Моделювання впливу фінансових перетворень на розвиток національних економік....88

Онишко С.В., Чуницька І.І. Розвиток фінансових відносин на сучасному етапі відновлювального поступу....92

Береславська О.І. Проблеми вибору оптимального режиму валютного курсу....98

Буряченко А.Є. Моніторинг виконання місцевих бюджетних програм....105

Гордей О.Д. Роль фінансових ресурсів міжнародних організацій у забезпеченні рівня життя населення....113

Ірпінь – 2010

Маргасова В.Г., Ткаленко Н.В. Передумови формування фінансової безпеки регіону.....121
Панасюк Л.В. Фінансування вищих закладів освіти: сучасні напрями реформування.....128
Коваленко Ю.М. Конституційні реформи у фінансовому секторі економіки України в умовах глобалізації.....134
Цимбалюк С.Я., Цимбалюк А.В. Фінансове забезпечення природоохоронної діяльності у системі сталого розвитку України.....139
Левченко В.П. Проблеми страхового ринку України в умовах фінансової нестабільності.....144
Стеценко Б.С. Акціонерні товариства на ринку капіталів України: проблемні питання взаємодії.....151
Унинець О.М. Стретегії розвитку страхового маркетингу в Україні.....157

Податки

Ніколаєв В.П., Олійник Н.І., Білянський О.М. Податок на нерухомість у відтворенні житлового фонду в Україні.....164
Унинець-Ходаківська В.П. Оподаткування банківських установ в контексті новацій податкового законодавства України.....171
Ліхоносова Г.С. Депресивний регіон : проблеми податкового регулювання.....179
Новицька Н.В. Причини і наслідки реформування екологічного податку в Україні.....187

Облік, аналіз і аудит

Балюк Т.В. Регресійний аналіз мікроекономічних чинників використання трансфертного ціноутворення ТНК в Україні.....195

Право

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; теорія управління

Новицький А.М. Податковий кодекс України як елемент формування інформаційного суспільства.....202
Литвин Н.А. Правові підстави розгляду справ у третейських судах.....210
Чеховська І.В. Основні положення Концепції державної сімейної політики України.....217
Фурманчук Є.В. Підстава адміністративної відповідальності за порушення у сфері господарської діяльності.....224
Дем'янчук Ю.В. Державно-правове управління залізничним транспортом України.....230
Огороднікова І.І. Міжнародний досвід адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері оподаткування.....236

Кримінальне право, кримінальний процес і криміналістика

Лисенко В.В., Дзісяк О.П. Особливості тактичних операцій у розслідуванні податкових злочинів.....243

Гречанюк С.К. Організація взаємодії органів та установ виконання покарань з органами внутрішніх справ....251
Власова Г.П., Цимбал Т.Я., Сердюк В.О. Інститут покарання на території України: становлення та розвиток....257
Бірюков Г.М. Інформаційно-аналітичне забезпечення оперативно-розшукової тактики у протидії злочинності....264
Завидняк В.І., Гарбовський Л.А., Данкович Н.О. Роль слідчого в організації розкриття та розслідування злочинів, пов'язаних з інкасацією грошових коштів....270
Дідківська Г.В. Особливості кримінального провадження у справах щодо неповнолітніх....277
Мельник П.В. Кримінально-правова регламентація діянь, пов'язаних з професійним ризиком....283
Корженівський Я.В. Методи легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом....289
Галян С.В. Першочергові слідчі дії при розслідуванні податкових злочинів....296
Курілов Г.М. Особливості оперативного документування злочинів, пов'язаних з незаконним обігом товарів....302

Міжнародне право

Шакірова О.В. Захист прав інтелектуальної власності в умовах євроінтеграції України....310

До авторів збірника:

Шановні друзі!

Звертаємося до вас з проханням дотримуватися таких вимог до матеріалів, що надсилаються до редакції:

1. Зміст статей повинен відповідати профілю журналу. Обсяг статті, враховуючи список літератури, таблиць, фотографій і малюнків, не повинен перевищувати 10 сторінок машинописного тексту, що надрукований через 1,5 інтервали на аркушах стандартного формату А4, оглядової статті (з погодження редакції) 10 сторінок, короткого повідомлення – 1 сторінку.

2. Заголовок статті повинен бути коротким і розкривати тему.

3. Рукопис до редакції подається у одному примірнику. Сторінки обов'язково пронумеровані. Розміри полів: зліва – 30 мм, справа – 20 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм.

4. Автор зобов'язаний ретельно вичитати рукопис і підписати його на останній сторінці.

5. На першій сторінці рукопису зазначаються атрибути статті:

– назва рубрики, для якої призначений матеріал (якщо такої рубрики немає, то редакція визначає її за власним розсудом);

– індекс за Універсальною десятковою класифікацією (УДК);

– прізвище, ім'я, по батькові авторів повністю, вчений ступінь, повна назва організації, де працює чи навчається автор;

– назва статті;

– анотація українською та англійською мовами (не більше 75 слів);

– ключові слова.

6. Рукописи приймаються і публікуються лише українською мовою.

7. Цитати, таблиці, статистичні дані, цифрові показники, що підвищують рівень аналітичних матеріалів, обов'язково подаються з посиланням на джерела у кінці на відповідній сторінці; нумерацію посилань на ту чи іншу роботу позначати в тексті у дужках за порядковим номером цієї роботи в списку літератури. Першоджерела подаються на мові оригіналу. Таблиці повинні бути пронумеровані й мати заголовок.

8. У кінці матеріалу потрібно вказати прізвище, ім'я та по батькові автора, його поштову адресу, номер телефону. До статті додається дискета з матеріалами.

Увага!

Відповідальність за точність викладеного матеріалу покладається на автора.

Матеріали, зіскановані та недбало оформлені, з грубим порушенням правил редакцією не розглядаються і не рецензуються.

Над випуском працювали:

Редактор-коректор **Мультян В.В.**

Технічне редагування та комп'ютерне верстання **Новицького С.В.**

Підп. до друку 31.03.2011 р. Формат 70x108/16 Папір офсет. № 1.
Друк різографний. Ум.-друк. арк. 10,3. Обл.-вид. арк. 14,4
Тираж 500 прим. Зам. № 704

Видавець і виготовлювач
Національний університет державної податкової служби України
вул. Карла Маркса, 31, м. Ірпінь, Київська обл., 08201

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої діяльності до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 1858 від 30.06.2004 р.